

Fagwebinar anti- hvitvasking og terrorfinansiering – 16. juni 2021

Offentlig Privat Samarbeid –
anti hvitvasking og
terrorfinansiering (OPS AT)

Nye forskrifter til
hvitvaskingsloven

Adv. Atle Roaldsøy

 Finans Norge

Offentlig Privat Samarbeid Anti-hvitvasking – Hvorfor?

- Samfunnsansvaret og hvitvaskingslovens formålsparagraf
- Omfattende og sammensatte plikter - krevende regulatorisk landskap – brukes milliardbeløp på etterlevelse
- Historisk: Begrenset veiledning til rapporteringspliktige
- Internasjonale erfaringer og utviklingstrekk - ressursbruk
- Rapporteringspliktige finansforetak er en del av løsningen, men samarbeid er en forutsetning for mer effektivt regime
- Reell risikobasert tilnærming – straffeforfølgelse, inndragning
- Overtredelsesgebyr/sanksjoner

Deltakere i prosjektet

Idéen bak konseptet

«Ved å informere hverandre om hva som skjer i markedet kan de rapporteringspliktige og myndighetene gjøre en bedre jobb i å stoppe forsøk på hvitvasking og terrorfinansiering. Det er derfor et felles ønske om å etablere en møteplass der relevante myndigheter og finansnæringen kan utveksle erfaringer og diskutere samkjørte tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.»

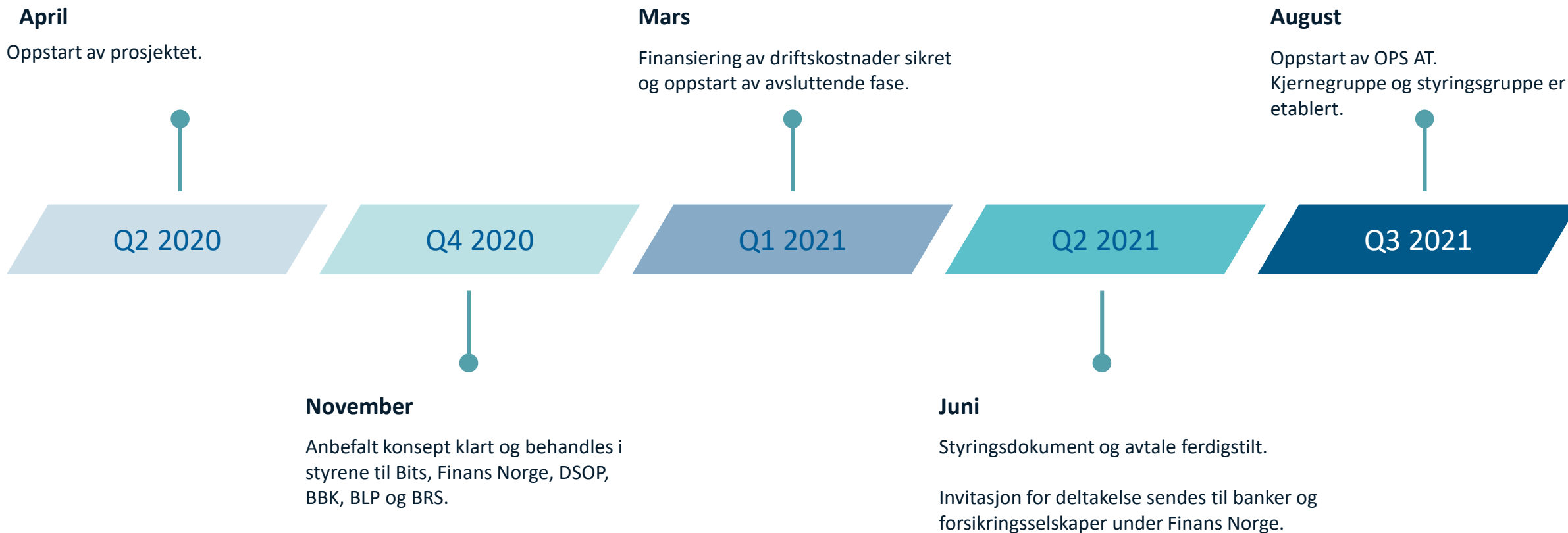
Formål

Formålet med OPS AT er å øke effektiviteten og kvaliteten i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering.

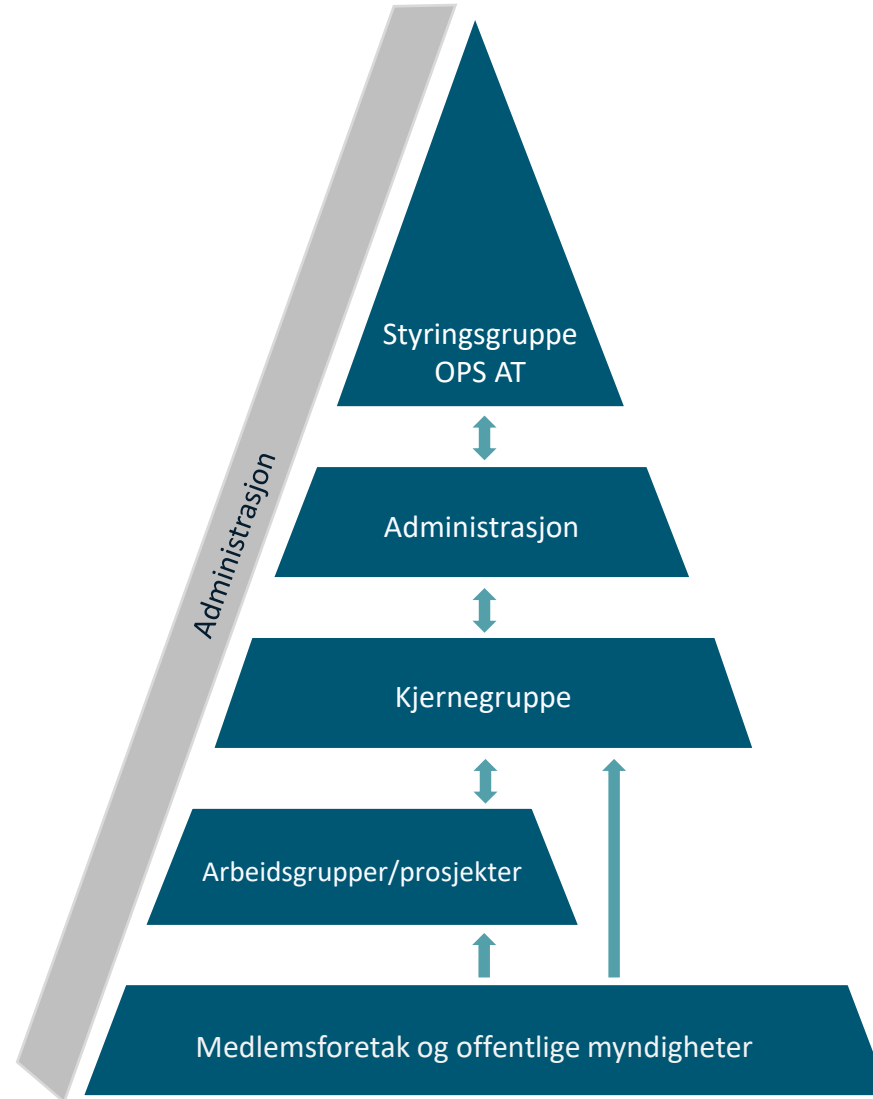
Dette skal gjøres gjennom å:

- Øke samhandling, kommunikasjon og utveksling av informasjon på tvers av finansnæringen og offentlig sektor
- Dele informasjon om trender og trusselbildet
- Diskutere og fremme forslag til iverksettelse av risikoreduserende tiltak
- Koordinere og samordne ressursinnsats der dette er mulig/hensiktsmessig
- Heve kompetansenivået innen AML hos rapporteringspliktige og offentlige myndigheter
- Initiere og gjennomføre prosjekter som vil forbedre anti hvitvaskingsarbeidet

Prosjektets tidslinje

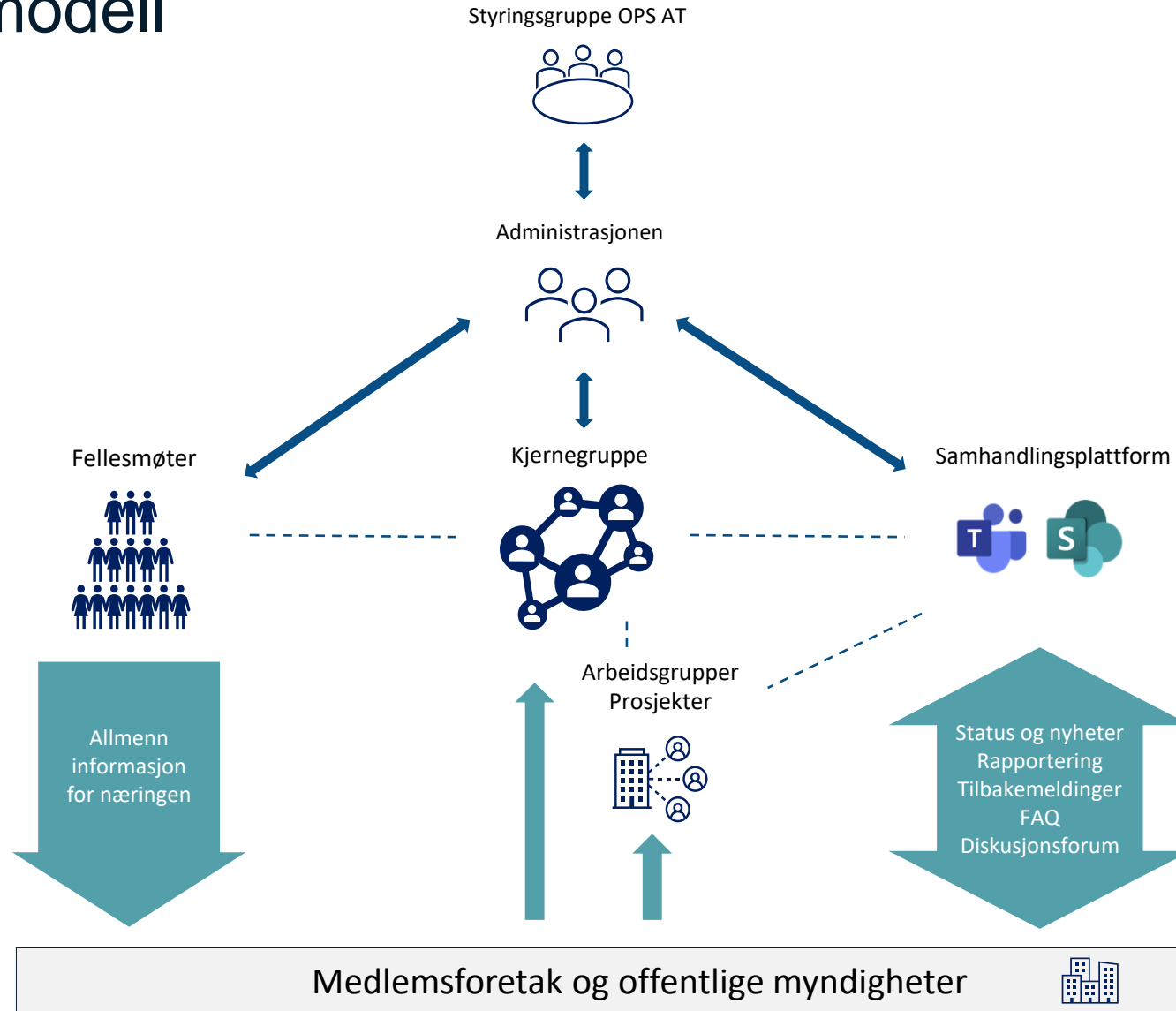
OPS AT Styringsmodell

OPS AT Styringsmodell

Operativ modell

Offentlig Privat Samarbeid Anti-hvitvasking og terrorfinansiering

Medlemsforetak i Finans Norge som ønsker å delta i samarbeidets kjernegruppe kan ta kontakt med:

Thore.joa@bits.no

Nye forskrifter til hvitvaskingsloven

Oversikt over endringer og noen
foreløpige kommentarer

Nye forskrifter til hvitvaskingsloven

- Finanstilsynets høringsnotat datert 1. november 2019
- Høringsrunde - høringsfrist 23. mars 2020
- Nye forskrifter - 31. mai 2021

- Høringsnotatet omfattet et lovforslag som ikke er fulgt opp: At Samvirkeforetak med **innskuddsvirksomhet** skal omfattes av hvitvaskingsloven og underlegges tilsyn av Finanstilsynet.
- Heller ikke fulgt opp forslag om advokaters klientkonto og om utveksling av informasjon med utenlandske korrespondentbanker.

Nye forskrifter til hvitvaskingsloven

- Endringer i § 1-3: Vekslingstjenester og oppbevaringstjenester for virtuell valuta omfattes av hvitvaskingsloven. Presiseringen av forskriften innebærer at det er registreringsplikt for foretak som er:
 - Foretaksregistrert i Norge
 - Opererer fra Norge
 - Retter seg mot det norske markedet

Behov for klargjøring

- For å bli registrert også krav om:
 - Krav om fremleggelse av risikovurdering og rutiner

Nye forskrifter forts.

- § 4-1 fjerde ledd – Etablering av kundeforhold (eiendomsmeglere) – oppheves.
- § 4-2 Unntaket fra kundetiltak etter § 10 boks. a og b for skadeforsikring videreføres.
- (ned)justerte beløpsgrenser for elektroniske penger og krav om risikovurdering (lav risiko) før utstedelse og at utsteder utfører tilstrekkelig overvåking av transaksjoner. Forbud mot anonymitet

Nye forskrifter

- Ny § 4-1 a:
- Plikt til å gjennomføre kundetiltak når det ikke er etablert kundeforhold for pengeoverføringer omfattet av hvitvaskingsloven § 10 (1), boks. b nr. 2:
- Betalingstjenester etter finansavtalelovens § 11 (1), konsesjonskrav
- Virtuell valuta (NOK 8000)
- Opplysninger som skal følge pengeoverføringer betaler/betalingsmottaker

Nye forskrifter

- § 4-4a:

Kravene til kundetiltak etter hvitvaskingsloven § 15 gjelder også for medlemmer i kollektive livsforsikringer med frivillig innmelding, samt panthavere i livsforsikring.

Det opprinnelige forslaget fra Finanstilsynet omfattet medlemmer i kollektive avtaler generelt både på skade- og livsiden m.v.

Forslaget fremstod som uproporsjonalt, og ikke forankret i internasjonale standarder eller risikovurderinger. Finans Norge var meget kritiske i høringsrunden

En umiddelbar vurdering i næringen er at den nye bestemmelsen er håndterlig.

§4-4a, forts.

- Det kan allikevel spørres om dette har særlig merverdi ift. effektiviteten i hvitvaskingsregimet.
- Som det fremgår av EU kommisjonens egen overnasjonale trusselvurdering er det særlig individuelle forsikringsprodukter med investeringselement som innebærer risiko. Så vidt vi kan forstå deles dette synspunktet av Finanstilsynet (Risikovurdering juli 2019)

Ny hvitvaskingsforskrift, forts.

- Ny § 4-10 annet til femte ledd - særlige tiltak overfor høyrisikoland(hovedpunkter):
- Spesifisering av hvilke forsterkede kundetiltak som SKAL (minimumskrav) gjennomføres «med hensyn til kundeforhold og transaksjoner der kunden er etablert»:
- Ytterligere informasjon, formål og tilsiktet art, mm. - reflekterer EU Direktiv og FATF anbefalinger.
- Behov for å presisere etableringsbegrepet, reelle rettighetshavere, nyanser, konsern.

Ny hvitvaskingsforskrift

- Ny § 4-13: Delvis avvikling og sperring. Avvikling av grunnleggende tjenester.
- Uklar begrepsbruk: **Delvis avvikling inkluderer sperring** ihht første ledd. Ikke samsvar mellom overskrift og innhold.
- Sperring innebærer ikke at kundeforholdet er avsluttet - og plikt til å gjennomføre løpende oppfølging gjelder fremdeles ved delvis sperring eller begrensning relatert til de kundetiltak som ikke lar seg gjennomføre.
- Avvikling av grunnleggende tjenester skal vurderes særskilt (finansiell inkludering)

Nye forskrifter forts.

- Ny § 4-14:
- Ved avvikling skal kundemidler som hovedregel tilbakeføres til kunden (avtalerettslige regler).
- Kundemidler kan sperres frem **til kunden gir informasjon som gjør det mulig å gjennomføre kundetiltak.**
- Hvis anvisninger om utbetaling **klart utgjør en hvitvaskings- eller terrorfinansieringshandling**, kan utbetaling midlertidig unnlates til det anvises en betalingsform som ikke strider mot hovedregelen. § 4-13 (delvis avvikling/sperring) gjelder tilsvarende

Nye forskrifter forts.

- Ny § 5-2 Unntak fra avsløringsforbudet – utveksling av opplysninger om felles kunde i en transaksjon
- Avgrensning av «samme profesjonskategori», jf. lovens § 28 (6), jf. direktivet art. 39
- Kategoriene listet opp i bokstav a – g.
- NB! Den særnorske regel i § lovens § 31 (3), dvs. bank, kredittforetak, finansieringsforetak, forsikringsforetak – utveksling av nødvendige kundeopplysn. - åpner for forsikringsforetak (videreføring av gml. lov § 20)

Nye forskrifter forts.

- § 6-10: ny direkte henvisning til personvernopplysninger i medhold av personvernforordningen art. 9 og 10 (straffedommer og lovovertrедelser). Må ha rutiner for behandling av slike opplysninger.

Ny forskrift forts.

§ 6-4 Beregning av maksimal lagringstid

10 års lagringstid ved forsterkede kundetiltak.

Kan vurdere sletting etter fem år hvis særlige grunner tilsier at kunden likevel ikke utgjorde en høy risiko.

Ikke helt enkelt å håndtere i praksis!

Krav til systemer?

«særlige grunner»?

Tilsynsforventninger?

Ny forskrift forts.

- § 7-3 Minimumskrav til elektronisk overvåkingsystem:
- Skal omfatte «alle systemer» for transaksjoner.
- Skal være egnet til å avdekke forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking og terrorfinansiering – som identifisert i virksomhetsinnrettet risikovurdering, jf. lovens § 7.
- Også krav om elektronisk overvåking for å

§ 7-3 forts.

- Også krav om elektronisk overvåking å identifisere transaksjoner tilknyttet personer som er underlagt internasjonale sanksjoner og restriktive tiltak. Kundemassen må kontrolleres når kundeforhold opprettes eller ved transaksjon etter § 10 i loven og ved endring i liste over listeførte personer (screening).
- Hva innebærer dette?
- Er det hjemmelsgrunnlag oppfølging av slike restriksjoner og tiltak i hvitvaskingsloven? Omfattes ikke av lovens formål

Nye forskrifter til hvitvaskingsloven

- Nye forskrifter, høringsbrev, høringsnotat og høringsuttalelser kan leses på:
- <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/skjerpede-regler-pa-hvitvaskingsområdet/id2856169/>

Finans
Norge